ŞİŞECAM
FLAT GLASS

**ТРАКИЯ ГЛАС БЪЛГАРИЯ ЕАД**

# СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД
## Процедура за идентифициране на опасностите и оценяване на риска

| | | |
|---|---|---|
| **Документ No: PRO-ISG-001** | **Рев.No 00/ Рев.Дата:01.06.2020** | **Страница: 1 от 13** |

**Регистрация на промяната :**

| Ревизия № | Дата на ревизия | Описание на промяната | Отговорен за промяната |
|---|---|---|---|
| 00 | 31.05.2018 | Първо издание | |
| 00 | 01.06.2020 | Второ издание – Въвеждане на промени, свързани с новите версии на ISO 45001:2018 и ISO 50001:2018 | |

| | | |
|---|---|---|
| **Изготвил :** [redacted] **Експерт ЗБР** | **Проверил:** [redacted] **УПР по ЗБУТ** | **Одобрил** [redacted] **Директор Завод** |

ŞİŞECAM
FLAT GLASS

**ТРАКИЯ ГЛАС БЪЛГАРИЯ ЕАД**

# СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД
## Процедура за идентифициране на опасностите и оценяване на риска



## 1- Цел

Тази процедура регламентира отговорностите и реда за изпълнение и документиране на дейностите, свързани с непрекъснато идентифициране на опасности, оценяване и преоценяване на риска за здравето и безопасността на работещите в завода, в съответствие с изискванията на ISO 45001 и нормативните изисквания.

Идентифициране на опасностите и оценяване на риска за здравето и безопасността на работещите се извършва с цел да се определят и осигурят подходящи мерки за предотвратяване на опасностите, а ако това не е възможно за намаляване на риска до приемливи граници.

## 2- Област на приложение

Процедурата се прилага при идентифициране на опасностите и оценка на риска на всички дейности, свързани със ЗБУТ, както и на работните места, включени в обхвата на Интегрираната система за управление.

## 3- Съпътстващи документи

| | |
|---|---|
| PRO-GEN-003 | Процедура за задължения за спазване и оценка на съответствието |
| PRO-GEN-004 | Процедура за консултации и обмен на информация |

## 4- Отговорности

| | |
|---|---|
| Отговорен за изготвяне на процедурата: | Упълномощеният представител на ръководството по здравословни и безопасни условия на труд |
| Отговорен за одобряване на процедурата: | Директорът на завода |
| Отговорни за идентифициране на опасностите | Всички директори, ръководители на отдели, Експерт БЗР |

| | |
|---|---|
| Отговорни за проучване на мнението на персонала | Експерт БЗР; Комитет по условия на труд |
| Отговорни за оценката на риска и консултиране на работещите | Експерт БЗР; Комитет по условия на труд; Службата по трудова медицина |
| Отговорен за взаимодействието със СТМ и КУТ | Експертът по безопасност и здраве при работа |
| Отговорен за контрола върху изпълнението на процедурата | Упълномощеният представител на ръководството по здравословни и безопасни условия на труд |

## 5- Термини и съкращения

**Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) -** Условия и фактори на работната среда които въздействат, или биха могли да въздействат върху здравето и безопасността на служителите или работниците (включително временно работещите и тези на подизпълнителите), посетителите, или всякакви други лица намиращи се на работните места.

**Преглед на условията на труд -** оценка на Ръководството за състоянието на условията на труд и съответствието им с изискванията на нормативните документи и политиката и определените цели на по здравословни и безопасни условия на труд.

**Работно място -** част от производствената площадка, където работникът или група работници изпълняват отделни производствени операции или обслужването на производствения процес, като използват наличното оборудване и техническа екипировка.

**Работна дейност -** съвкупност от работни операции, които се извършват от един или група работници / служители с еднаква длъжност и функции, определени в длъжностната им характеристика за едно или повече работни места.

**Вреда -** физическо нараняване и/или увреждане на здравето, както и загуба на материални ценности.

**Опасност** – Източник, ситуация или действие имащи потенциала да навредят чрез нараняване (травма) или заболяване (професионално), или комбинация от тях.

**Идентифициране на опасност -** процес на откриване (разпознаване) съществуването на конкретна опасност и определяне на нейните характеристики.

**Риск -** Комбинация от вероятността от възникване на определено опасно събитие или излагане на персонала на опасно събитие и последиците (сериозността на нараняването/травмата или заболяването), които могат да бъдат причинени от самото събитие или излагането на персонала на такова събитие.

**Експозиция -** излагане на човешки организъм на въздействието на физични фактори, химични вещества или биологични агенти.

**Елементи на риска -** тежестта на вредата и вероятността за възникване на тази вреда.

**Оценка на риска -** Процес на оценяване на риска, произтичащ от определена/и опасност/и, вземайки предвид и адекватността на всички съществуващи контролни мерки за овладяване на риска, както и преценка за това дали риска е приемлив или не.

**Съкращения:**

| | |
|---|---|
| **УПР** | Упълномощеният Представител на Ръководството |
| **ЗБУТ** | Здравословните и Безопасни Условия на Труд |
| **СУЗБУТ** | Система за Управление на Здравословните и Безопасни Условия на Труд |
| **КУТ** | Комитет по Условия на Труд |
| **БЗР** | Безопасност и Здраве при Работа |
| **ПАБ** | Пожарна и Аварийна Безопасност |
| **СТМ** | Служба по Трудова Медицина |

## 6 Процедура

### 6.1 Общи положения

6.1.1 Процедурата реално описва процес за постоянно изпреварващо идентифициране на възникващите опасности.

6.1.2 Изпълнявайки този процес, опасностите свързани с безопасността и здравето на работещите могат да бъдат установени:

- при организиране на работата, вземайки предвид и социални фактори (включително натоварване, работно време, експлоатиране, заплахи и тормоз), лидерство и култура в организацията;
- при рутинни и нерутинни дейности и ситуации, включително опасности, възникващи от:
  - ✓ инфраструктура, оборудване, материали, химически вещества и физически условия на работното място;
  - ✓ проектиране на продукти и услуги, проучване, разработване, изпитване, производство, монтаж, строителство, доставка на услуги, поддръжка и обезвреждане;
  - ✓ човешки фактори;
  - ✓ как се извършва работата;
- предишни подобни инциденти, вътрешни или външни за завода, включително спешни случаи, и причините за тях;
- потенциални извънредни ситуации;
- други въпроси, включително разглеждане на:
  - действителни или предложени изменения в завода, неговото функциониране, производствените процес, другите дейности и системата за управление на ЗБР;
  - изменения в познанията и информацията за опасностите.
- в процеса на работа - от персонала или от прекия ръководител;
- при проверки от Експерта по БЗР и Отговорник ПАБ и др.;
- при преглед на условията на труд;
- при разследване на инциденти и непредвидени ситуации;
- при вътрешни одити;
- при проверки от КУТ;
- при проверки от външни контролни или сертифициращи органи;
- при оценката на риска от страна на СТМ и др.

6.1.3 Оценката на риска на работните места и дейностите се извършва от СТМ със съдействието на специалисти от завода по изготвена от СТМ програма за оценяване на риска за безопасността и здравето. Програмата се преглежда от УПР по ЗБУТ и от КУТ и се одобрява от Директора на завода.

6.1.4 При определяне на опасностите се проучват всички аспекти на дейността, които работникът извършва на работното си място, както и информацията за наличното оборудване на работните места, което включва цялото намиращо се на производствения обект оборудване, като се отчита, че на едно работно място може да има различни видове техника или няколко броя машини, а също и една машина или оборудване може да се обслужва от няколко работни места.

6.1.5 Дейностите се групират по рационален за оценяването им начин на основата на еднаквите условия на труд в типови работни места. За всяко типово работно място се изготвя Карта за идентифициране на опасностите и оценка на риска за безопасност и здраве. За длъжности със специфични дейности, които не могат да се причислят към типови работни места се изготвят отделни карти за оценка на риска. При промяна на условията на труд или дейности за конкретна длъжност от типово работно място се изготвя отделна Карта за оценка на риска.

6.1.6 При установяване на несъответствие с изискванията на приложимите нормативни актове, посочени по реда на в PRO-GEN-003 " Процедура за задължения за спазване и оценка на съответствието ", се идентифицират опасности, произтичащи от несъответствието със законодателството, източника на опасност и застрашените обекти (хора, имущество, работна и околна среда).

## 6.2 Идентифициране на опасностите

6.2.1 Първоначалното идентифициране на опасностите за здравето и безопасността на работните места се организира от УПР и Експерт БЗР и се извършва от специалистите на Службата по трудова медицина.

6.2.2 СТМ, със съдействието на Експерта по БЗР, изготвя SPS-ISG-003 "Списък на работните места". Списъкът се актуализира от Експерт БЗР при промени на работните места за целите на нова оценка на риска или извършване на преоценка.

6.2.3 При първоначалното идентифициране на опасностите участват работниците и служителите от завода, които попълват анкети с възможните опасности на работните им места. Анкетните карти се предоставят и се обработват от специалистите на Службата по трудова медицина.

6.2.4 При определяне на опасностите за здравето и безопасността следва да се имат предвид следните елементи, свързани с работната среда и трудовия процес:

- технология и инфраструктура (съоръжения, използвани материали, работа с химически вещества),
- работната среда (помещения, работа на открито или в затворени пространства - микроклимат, токсични вещества, прах, шум, вибрации, осветление, полета);
- организацията на труда (достъп – всички лица, имащи достъп до работните места, вкл. подизпълнители и посетители; работни процеси; инструкции);
- организацията на работното място (функции, технически средства, взаимодействие, взаимодействие човек-машина);
- физическо и психическо натоварване (ергономия, динамика, концентрация, монотонност, стрес);
- често повтарящи се и извънредни дейности;
- човешки навици и възможности, и други човешки фактори;
- идентифицирани опасности, произхождащи извън работното място, които могат да въздействат неблагоприятно върху здравето и безопасността на лицата работещи под контрола на завода;
- опасности, възникнали в близост до работното място и произхождащи от работните дейности, които са под контрола на завода;
- настъпили промени в завода (структурни, в технологичния процес, в продуктите и др.), промени в дейности или материали;
- настъпили изменения (модификации) в СУЗБУТ, включително временни изменения, както и тяхното въздействие върху операции, процеси и дейности;
- всякакви приложими законови изисквания, свързани с оценката на риска и прилагането на необходимите контролни мерки за овладяване на риска;

- проектиране на работните пространства, процеси, машини, оборудване, оперативни процедури и организация на работата, включително тяхното адаптиране към човешките възможности.

6.2.5 При определяне на опасностите за здравето и безопасността се отчитат и възможни потенциални опасности, които се очакват при осъществяване на трудовата дейност. Източници на информация могат да бъдат:

- Нормативните актове – държавни и ведомствени;
- Български и европейски стандарти;
- Техническата документация на оборудването;
- Протоколи за измерване параметрите на безопасността на оборудването и хигиената на работната среда и заключенията към тях;
- Отчети и анализи на трудови злополуки и професионална заболеваемост и резултатите от профилактичните прегледи;
- Предписания от проверките на контролните органи по безопасност и хигиена на труда, пожаро-аварийна безопасност, държавен технически надзор на съдове с повишена опасност и др.
- Данни за аварии;
- Научна, медицинска и техническа литература;
- Информация от работници и служители, работещи или свързани с оценяваното работното място, набрана чрез: интервюта, въпросници, анкети и др.

6.2.6 Специалистите от СТМ отбелязват идентифицираните опасности за работно място/ процес/ дейност/продукт в Карта за идентифициране на опасностите и оценка на риска за безопасност и здраве, като попълват въздействието на опасностите върху човека и предприетите до момента мерки за управление на опасностите.

6.2.7 За всеки източник на опасност се идентифицират факторите, които пораждат риск за здравето и безопасността на персонала.

6.2.8 Експерт ЗБР изготвя SPS-ISG-004 "Списък на идентифицирани опасности", в който отбелязва идентифицираните фактори, водещи до опасност, идентифицираните

опасности и възможната вреда от тях върху здравето и безопасността върху работниците и служителите.

### 6.3 Проучване мнението на работещите

6.3.1 При идентифициране на опасностите и по решение на КУТ периодично в завода се организира проучване на мнението на персонала. За целта се използват анкетни карти, предоставени от СТМ. При провеждане на анкетата участват лекари от СТМ, представители на работниците и инженери.

6.3.2 Анкетата се организира от Експерта по БЗР. Резултатите се обобщават от специалистите на СТМ и се използват при извършване на оценка на риска на работните места. След анализиране анкетните карти се съхраняват в СТМ.

6.3.3 Информация за опасностите при работа може да подаде всеки работещ в завода до прекия си ръководител по реда на PRO-GEN-004 "Процедура за консултации и обмен на информация".

6.3.4 За сигнализиране на опасности и несъответствия в условията на труд се поставят кутии на подходящи места в звената, в които работниците и служителите могат да пускат писмени сигнали (свободен текст).

Сигналите за опасности се анализират от Експерта по БЗР, който ги докладва на оперативните съвещания и предлага необходимите мерки.

6.3.5 Информацията от сигналите се предоставя от Експерта БЗР на СТМ и КУТ и се ползва при идентифициране на опасностите и оценяването на риска.

### 6.5 Оценка на риска

6.5.1 Оценката / преоценката на риска и актуализиране /допълване на Карта за идентифициране на опасностите и оценка на риска за безопасност и здраве, както и на списъка с идентифицираните опасности се прави в случаите когато:

- Ръководството планира реконструкции, модернизации и въвеждане в действие на нови производствени обекти и/или оборудване, при значими технологични и организационни промени;
- са настъпили промени в дейности или използвани материали;
- са настъпили изменения СУЗБУТ, включително временни изменения, както и тяхното въздействие върху операции, процеси и дейности;
- са настъпили изменения в приложимите законови и нормативни изисквания, свързани с продуктите и/или дейността на завода;
- са отчетени нарастване на злополуки и професионални заболявания;
- оценката е направена на основата на данни и информация, станали невалидни или неподходящи;
- има условия оценката да бъде подобрена;
- прилаганите защитни и профилактични мерки са неефективни или неадекватни;
- при получени становища и оплаквания от работниците и служителите и/или техни представители;
- взето решение от Ръководството;
- направени предписания от контролни органи.

6.5.2 Оценяването на риска се извършва от Комисия на СТМ и специалисти от завода, като се използва методика, разработена от специалистите на СТМ. Оценката се извършва въз основа на наличната документация, записи и данни, както и чрез посещения на място.

6.5.3 Въз основа на анализа на идентифицираните опасности, Комисията на СТМ определя застрашения персонал и работните места /дейности за оценяване на риска.

6.5.4 За всяка идентифицирана опасност на съответното работно място (група еднотипни работни места) или дейност Комисията определя оценки на показателите на риска (възможната тежест на вредата и вероятността за нанасянето ѝ), степента на риска и обхвата на вредата.

6.5.5 Комисията на СТМ отразява оценката на риска в "Карта за идентифициране на опасностите и оценка на риска за безопасност и здраве"

6.5.6 Комисията изготвя План-програма, съдържащ предложения за необходимите мерки за предотвратяването и намаляването на оценените рискове. При определяне на мерките се взема предвид следната йерархия на приоритети, с цел намаляване на риска:

- Елиминиране на опасностите (отстраняване на рисковете);
- Замяна с по-малко опасни или безопасни материали, процеси, действия или оборудване;
- Използване на технически мерки за контрол (средства за колективна защита, сигнализации / предупредителни сигнализации) и реорганизиране на работата;
- Използване на административни мерки за контрол, включително обучение;
- Използване на подходящи средства за индивидуална защита (лични предпазни средства).

6.5.7 Експерт БЗР обобщава оценките на риска, необходимите мерки и броя на засегнатия персонал в Обобщен анализ на оценката на риска на работните места. Информацията от анализа се използва при извършване на оценка на съответствието с определените законови, нормативни и други изисквания и определяне на цели и изготвяне на PLN -ISG-001 "Програмата по ЗБУТ".

6.5.8 Оценките на риска и предложените мерки се обсъждат и приемат на заседание на КУТ. Предложения за мерки и мероприятия за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска от членовете на КУТ се отразяват в протоколите от заседанията.

6.5.9 План-програмата от СТМ и предложенията на КУТ се разглеждат на съвещание на Висшето ръководство, което взема решение за приоритетните мерки и определя мероприятията за включване в PLN -ISG-001 "Програмата по ЗБУТ".

6.5.10 Специалисти от СТМ съвместно с Експерт ЗБР провеждат консултации на персонала от завода за предпазване от установените рискове.

6.5.11 При необходимост от преоценяване и/или извършване на нова оценка на риска, в случаите определени в т. 6.5.1 Експерт ЗБР след съгласуване с УПР уведомява писмено (писмо, факс, електронна поща и др.) специалистите от Службата по трудова медицина за настъпилите промени и организира дейностите по актуализиране на идентифицираните опасности и оценяване на рисковете.

**6.6 Преглед на условията за труд**

6.6.1 Прегледът (инспекции) на условията за труд се провеждат текущо от Експерта по БЗР и се докладва в ежедневните оперативни съвещания на УПР по ЗБУТ.

6.6.2 При необходимост преглед на условията на труд завода или в отделни звена може да се извърши от комисия, определена със заповед на Директора на завода. В комисията се включват задължително ръководителят на съответното звено, представители на работниците в КУТ, специалистите от БЗР и ПАБ. В работата на комисията могат да бъдат привличани и други длъжностни лица.

6.6.3 Комисията провежда прегледа по документи и чрез проверки на място и обхваща здравословните и безопасни условия на труд, техническата експлоатация, пожарната безопасност, съоръженията с повишена опасност и други.

6.6.4 Резултатите от прегледа на условията на труд, извършен от комисията се отразяват в Протокол, който съдържа:

- обобщена оценка за състоянието на условията на труд;
- констатирани несъответствия, свързани със ЗБР;
- идентифицирани на нови опасности (ако са открити такива)
- предложение за приоритетите и мероприятия за отстраняване на несъответствията и подобряване на условията на труд.

6.6.5 При идентифицирани нови опасности Експерт ЗБР внася изменения в изготвения SPS-ISG-004 "Списък на идентифицираните опасности" и организира дейностите по

преразглеждане на съществуващата и/или извършване на оценка на риска на идентифицираните опасности.

6.6.6 Предложенията за приоритетите и мероприятията от протокола се вземат предвид при изготвяне на програмата по ЗБУТ.

## 7 Записи

Записите по тази процедура се управляват по реда на PRO-KYS-003 "Процедура за управление на записите" с помощта на следните формуляри:

| | |
|---|---|
| SPS-ISG-003 | Списък на работните места |
| SPS-ISG-004 | Списък на идентифицирани опасности |
| PLN -ISG-001 | Програмата по ЗБУТ. |
| | Карта за идентифициране на опасностите и оценка на риска за безопасност и здраве |
| | Обобщен анализ на оценката на риска на работните места |
| | Протокол за проверка условията на труд |
| | Сигнал за опасност |

Други записи по тази процедура са заповедите на Директора на завода, както и доклади, протоколи, съобщения, изготвени при изпълнението на тази процедура.